

דברים שרואים מכאן

על מקומם של מגזר שלישי ופילנתרופיה ביוזמות קולקטיב אימפקט:
הזדמנויות, אתגרים והצעות לפעולה

מאת: ליאת גוברין, רונית סגלמן, עדית שדה, ענבר הורביץ וד"ר מיכל רום

דצמבר 2018

תקציר מנהלים

המסמך שלפניך מציג כמה מההזדמנויות והאתגרים העומדים בפני ארגוני מגזר שלישי ופילנתרופיה ביוזמות קולקטיב אימפקט, ומציע מגוון דרכי פעולה המותאמות במיוחד לשחקנים מהחברה האזרחית הלוקחים חלק במהלך בין מגזרי רחב. אחת מהן מוצאת אל הפועל בימים אלו ממש עם השקת [מפת תכניות ה-STEM של יוזמת 2015](#) שתאפשר בלחיצת כפתור לערוך מיפוי של כלל הפעילויות הקיימות ביוזמה מתוך המגזר השלישי ובאמצעותו.

התבוננות והפרקטיקות המוצעות במסמך זה הינן פרי הניסיון שהצטבר בשיתופים במגוון תהליכי עבודה שהתקיימו מיום הקמת הארגון ובתוך כך: ניהול יוזמת [2015](#) בחמש השנים האחרונות, עשר שנות הובלה של [תהליכי שיתוף ושולחנות עגולים תלת מגזריים](#) עבור ממשלת ישראל, ליווי בן ארבע שנים של [מרחב השפעה יוצאי אתיופיה](#), תשע שנות פיתוח והובלה של מגוון תכניות למידה [למנכ"ל ארגונים חברתיים](#) ולבכירים מהעולם הפילנתרופיה בנושא [קולקטיב אימפקט, ניהול השפעה חברתית ופילנתרופיה ופיתוח הידע](#) הרחבי המלווה את כלל הפעילות של שיתופים.

ככל שידוע לנו, טרם התקיימה בישראל ואף בעולם התבוננות עומק על הסוגיה של מקום ותפקיד החברה האזרחית במהלכים משותפים. לפיכך מדובר למעשה בסנונית ראשונה, המוצגת מתוך נקודת המבט של ארגון השדרה ביוזמות קולקטיב אימפקט. יחד עם זאת, יש בה כדי להרחיב ולהעשיר את נקודת המבט של כלל השותפים, ואף לסמן כיווני פעולה אפשריים לכל מי שלוקח/ת חלק במהלך בין מגזרי מסוג קולקטיב אימפקט ובכלל.

הנחות היסוד למסמך זה גורסות כי מטרתם של מהלכים משותפים בין מגזריים, היא לחולל השפעה רחבה ושינוי מערכתי בסוגיות חברתיות מורכבות; וכי לא ניתן להשיג השפעה חברתית רחבה, מבלי לכלול בתוך המהלך המשותף את כל בעלי העניין ובכלל זה גם את המגזר השלישי והפילנתרופיה.

החלק הראשון במסמך מבקש למקם את הדיון בהקשר המקומי העכשווי, להציג ולבסס את טענתנו כי **מהלך משותף שמכיר בנכסים ובעוצמות של המגזר השלישי ושל הפילנתרופיה ולוקח אותם בחשבון, יצליח לקדם את מטרותיו בצורה מיטבית**. בה בעת, חיזוק התשתיות והיכולות של ארגונים חברתיים, ואימוץ גישה אסטרטגית-מערכתית על ידם ועל ידי הפילנתרופיה, מהווים תנאי הכרחי להשגת התוצאות ולהצלחת המהלך המשותף, ומכאן חשיבותו של הדיון המוצע כאן.

לאחר מכן מתואר בקצרה הפוטנציאל שאנו מזהים בהשתלבות הפילנתרופיה וארגוני מגזר שלישי בתוך יוזמות קולקטיב אימפקט, על ההזדמנויות והאתגרים הטמונים בכך ביניהם: חיבור ותרומה לחזון גדול, עבודה לאור יעדים משותפים, השפעה רחבה על עיצוב השדה החברתי, מעבר לתודעה מערכתית והרחבה של תפיסת התפקיד, מעבר מתפיסה של תחרות לתפיסה של שותפות, שקיפות ושיתוף, צמיחה ארגונית, קשר משמעותי עם הממשלה, וסינרגיה.

החלק האחרון במסמך מציג מספר דרכים ושיטות בהם ארגונים חברתיים וקרנות פילנתרופיות יכולים לפעול ולהשפיע בתוך יוזמות קולקטיב אימפקט באופן מיטבי, ומתוך כך להוביל לתוצאות טובות יותר של המהלך המשותף, למשל באמצעות מנגנון חד מגזרי של ארגוני מגזר שלישי ו/או פילנתרופיה בתוך המהלך המשותף; פלטפורמה ללמידה משותפת; מנגנוני תקשורת בין היוזמה לשותפים; ומהלכים להטמעת משמעויות השותפות בתוך הארגונים וזיהוי האפשרויות הטמונות בכך עבורם. ביחס למקומן של הקרנות הפילנתרופיות מועלת גם ההצעה למתן תמריצים לשיתופים פעולה, ולעידוד יצירת פתרונות והשקעה באתגרים שנמצאו בשדה.

כאמור, בחינת מקום ותפקיד החברה האזרחית במהלכי קולקטיב אימפקט נמצאת בראשית דרכה, אך חשיבותו רבה לאור ההשפעה הכפולה שמתבררת כאן: הן על המהלך והן על הארגונים והקרנות.

בכוונתנו להמשיך ולפתח את הדיון בהקשר זה, ועל כן נודה על כל הארה ומחשבה שתעלה בך למקרא המסמך המלא.

נשמח לחשוב יחד על הדברים ולשכלל בעזרתך את התובנות והפרקטיקות המוצגות כאן.

אנא ראו בכך הזמנה פתוחה להגיב, לשתף ולשלוח התייחסויות באופן ישיר למנהלת המו"פ של שיתופים ד"ר מיכל רום בכתובת michal@sheatufim.org.il. בדרך זו נוכל יחד להמשיך להרחיב ולהעמיק את הידע לגבי מהלכים משותפים בין מגזריים, שהם לתפיסתנו הדרך המתאימה ביותר כיום לפתרון בעיות חברתיות מורכבות.